

१७ सर्गः असृणादित्यादि । ततो रामो रावणसायकाधिकसायकैर
 भ० देवत क्रीडितवान् देष्टुं देवने रामेण हतो रावणोऽक्लाम्यत्
 क्लम्युज्जिभिर्गानौ तस्य तादृशस्य रावणस्य सूतः सारथीरथं
 अनाशयत् स्वामिजीवनेकया दूरमुपनीतवान् नष्टयूनां ज्ञिः
 ॥ १०२ ॥

राक्षसोऽतर्जयत् सूतं पुनश्चाढौकयद्रथं । निरास्ये
 तामुभौ वाणानुभौ धुर्यानविध्यतां ॥ १०३ ॥

ज० म० राक्षस इत्यादि । राक्षसो रावणः सूतमतर्जयत् भर्त्सितवान्
 हा पाप किं शत्रुसमीपाद्रथं पराङ्मुखयसीति इत्थं संतर्जितः
 सूतः पुनरपि रथमढौकयत् ढौकितवान् रामसमीपमित्यर्थात्
 उभौ रामरावणौ वाणान्निरास्येतां क्षिप्तवन्तौ अस्यत्युह्योर्वेति
 तङ् धुर्यानश्चानविध्यतां ताडितवन्तौ ॥ १०३ ॥

भ० राक्षस इत्यादि । रावणः सूतं तर्जितवान् रथापसरणेन
 लज्जोपादानात् तर्जकङ्कतर्जभर्त्सनेचुरादित्वात् आवुभयपदित्वं
 चुर्भ्याजिर्वेति जिः पाक्षिकत्वात्तदभावपक्षे अनुबन्धादात्मनेपदं
 कानुबन्धान्नित्यव्यन्ततेति चेत् कचिदात्मनेपदिनोऽपि पर
 स्तेपदित्वं परिष्वजति पाञ्चाली मध्यमं पाण्डुनन्दनमित्यादि
 प्रयोगदर्शनात् भौवादिकात् प्रेरणनावर्थासङ्गतिः कर्मकर्तृत्व
 विवक्षया पुनः प्रेरणेजिरिति केचित् पुनश्च रथं अढौकयत्